Отже, організація управління якістю продукції на підприємствах м'ясопереробної галузі повинна мати комплексний характер і базуватися на інтеграції стандартів ISO, принципів HACCP та системи внутрішнього контролю. Реалізація зазначених заходів забезпечує підвищення рівня безпечності продукції, мінімізацію виробничих ризиків і зростання економічної ефективності діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (HACCP) : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 № 590 (зі змін. та доп. від 13.01.2023). URL: zakon.rada.gov.ua
2. Бал-Прилипко Л. В., Слободянюк Н. М., Поліщук Г. Є. Системи управління безпечністю та якістю харчових продуктів : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2021. 344 с.
3. Вербіцька Л. В., Сорока О. О. Управління конкурентоспроможністю та ефективністю підприємств м'ясопереробної галузі в умовах цифровізації. Бізнес Інформ. 2022. № 11. С. 134–140.
4. Ткаченко А. С., Лазарєва О. В. Особливості впровадження системи HACCP на підприємствах м'ясопереробної галузі України. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 25. URL: economyandsociety.in.ua.
5. Іваніщева О. А., Корецька О. В. Організаційно-економічний механізм управління якістю продукції м'ясопереробних підприємств. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Економічна». 2020. Вип. 98. С. 112–119.

УДК 658.14/.17:330.101.8

ПАРФЕНОВА Д.Б., студентка 5 курсу
Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.,** д-р. екон. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ТРАНСФОРМАЦІЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Узагальнено еволюцію наукових підходів до трактування сутності фінансових ресурсів підприємства, систематизовано ключові ознаки фінансових ресурсів, розмежовано їх із суміжними категоріями.

Ключові слова: фінансові ресурси підприємства, науковий генезис, джерела фінансування, фінансова гнучкість, фінансова стійкість.

Категорія «фінансові ресурси підприємства» належить до базових у системі фінансової науки, оскільки через неї розкривається матеріальна основа функціонування суб'єкта господарювання, його здатність підтримувати безперервність операційної діяльності, виконувати зобов'язання, фінансувати інвестиції та забезпечувати довгострокову стійкість.

Науковий генезис категорії «фінансові ресурси підприємства» доцільно розглядати як еволюцію поглядів. На ранніх етапах переважав фондовий підхід, відповідно до якого фінансові ресурси ототожнювалися насамперед із централізовано або децентралізовано сформованими фондами грошових коштів. Такий підхід мав важливе методичне значення, оскільки забезпечував чіткість обліку та цільового використання ресурсів, однак не охоплював широти сучасних фінансових інструментів [2].

Подальший розвиток теорії привів до утвердження відтворювального підходу, у межах якого фінансові ресурси почали розглядатися як результат розподілу та перерозподілу вартості, передусім виручки, доходу та прибутку підприємства. У межах цього підходу акцент робився на тому, що фінансові ресурси забезпечують кругообіг капіталу, відтворення активів і фінансування операційного циклу. Проте в сучасних умовах такий підхід є недостатнім, оскільки він не повною мірою враховує роль зовнішніх, ринкових і гібридних джерел фінансування [2; 3].

Наступним етапом стала джерельна інтерпретація фінансових ресурсів, за якої в центрі уваги опинилася сукупність власних, залучених, позикових і перерозподілених коштів. Саме цей підхід значною мірою зблизив пострадянську традицію з сучасною корпоративною

фінансовою теорією, де ключове значення мають структура капіталу, вартість фінансування, ризик і інформаційна асиметрія [3].

Сучасний етап розвитку науки характеризується переходом до управлінсько-функціонального й адаптивно-стратегічного підходів. У їх межах фінансові ресурси розглядаються вже як системно організований об'єкт фінансового менеджменту, що має забезпечувати поточну платоспроможність, фінансування інвестицій, реалізацію стратегії, стійкість до шоків та фінансову гнучкість [1; 4].

Таблиця 1 – **Етапи наукового генезису сутності фінансових ресурсів підприємства**

Етап	Домінуюча наукова логіка	Сутність трактування	Обмеження підходу
Фондовий	Фінансові ресурси як цільові грошові фонди	Акцент на статутному, резервному, амортизаційному та інших фондах	Звужує категорію до організованих фондів
Відтворювальний	Ресурси як результат розподілу та перерозподілу вартості	Пов'язує ресурси з кругообігом капіталу та відтворенням	Недостатньо охоплює зовнішні джерела
Джерельний	Ресурси як сукупність власних, позикових і залучених коштів	У центрі – походження фінансування і його структура	Переважає увага до джерел, а не до функцій
Адаптивно-стратегічний	Ресурси як система забезпечення гнучкості та стійкості	Поєднує ліквідність, вартість капіталу, доступність і маневреність	Потребує складнішої системи оцінювання

Джерело: систематизовано автором за [1–4].

Наукова еволюція категорії свідчить, що поняття фінансових ресурсів поступово вийшло за межі суто бухгалтерсько-облікового тлумачення. Воно дедалі більше пов'язується з фінансовою спроможністю підприємства, тобто з можливістю своєчасно формувати, комбінувати, залучати та ефективно використовувати кошти відповідно до змін зовнішнього середовища [1–4].

У цьому контексті особливого значення набуває розмежування фінансових ресурсів із суміжними поняттями. Грошові кошти є лише ліквідною формою активів; грошові потоки відображають динаміку надходжень і виплат; капітал характеризує інвестовану вартість і права на неї; фінансовий потенціал означає здатність підприємства генерувати та залучати фінансування у майбутньому. Натомість фінансові ресурси є ширшою категорією, що охоплює і наявні, і потенційно мобілізовані засоби фінансового забезпечення діяльності та розвитку підприємства [1; 2; 4].

Узагальнення сучасних підходів дає підстави стверджувати, що фінансові ресурси підприємства не можуть зводитися лише до грошових фондів або пасивів балансу. Вони мають розглядатися як системна, структурно організована сукупність фінансових засобів і можливостей їх мобілізації, що перебувають у розпорядженні підприємства або можуть бути ним залучені на визначених умовах для забезпечення поточної діяльності, реалізації інвестиційних рішень, виконання зобов'язань, адаптації до ризиків та забезпечення довгострокового розвитку [1–4].

Таблиця 2 – **Розмежування категорії «фінансові ресурси підприємства» із суміжними поняттями**

Поняття	Зміст	Співвідношення з фінансовими ресурсами
Грошові кошти	Готівка та кошти на рахунках	Є лише частиною фінансових ресурсів

Грошові потоки	Рух надходжень і виплат у часі	Відображають динаміку використання ресурсів
Капітал	Інвестована вартість та права на неї	Становить ядро частини фінансових ресурсів
Джерела фінансування	Канали залучення коштів	Формують структуру фінансових ресурсів
Фінансовий потенціал	Здатність генерувати та залучати ресурси в майбутньому	Характеризує ширші фінансові можливості підприємства

Джерело: сформовано автором на основі [1–4].

Таким чином, науковий генезис сутності фінансових ресурсів підприємства відображає зміну самої логіки фінансової науки: від статичного розуміння фінансового забезпечення як запасу коштів – до динамічного бачення як системи ресурсного маневру, що поєднує джерела, форми, інструменти, вартість фінансування і здатність підприємства підтримувати стратегічну стійкість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Халатур С.М., Строцький В. В. Актуалізація процедури формування фінансових ресурсів підприємства в умовах цифрової економіки. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 8 (08). С. 112–116. DOI: https://doi.org/10.32782/dees.8-19.

2. Kozlovskyi M. Formation of financial resources under the conditions of development of economic activity entities. Економіка і управління. 2025. № 2. С. 82–88. DOI: https://doi.org/10.32782/2312-7872.2.2025.11.

3. Heckenbergerová J., Honková I. Capital Structure Analysis – Theories and Determinants Validation Based on Evidence from the Czech Republic. E&M Economics and Management. 2023. Vol. 26, No. 1. P. 145–164. DOI: https://doi.org/10.15240/TUL/001/2023-1-009.

4. Li Z., Hyung D. E., Lee D. Y. Financial flexibility and corporate financing efficiency. International Review of Financial Analysis. 2025. Vol. 98. Article 103892. DOI: https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103892.

УДК: 658.7:69

ГОРОБЕЦЬ В.Ю., студент 5 курсу
Науковий керівник – **УТЕЧЕНКО Д.М.**, д-р філософії
Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Обґрунтовано необхідність впровадження системи логістичного управління на підприємствах будівельної галузі в умовах нестабільності постачань і зростання вартості ресурсів. Визначено ключові елементи логістичної системи та очікувані результати її впровадження.

Ключові слова: логістика, будівельне підприємство, матеріальні потоки, управління запасами, оптимізація витрат.

Будівельна галузь України функціонує в умовах підвищеної невизначеності, дефіциту ресурсів, коливань цін на матеріали та порушення ланцюгів постачання. Для підприємств, що реалізують будівельні проєкти різної складності, логістична складова безпосередньо впливає на строки виконання робіт, собівартість об’єктів та конкурентоспроможність. У таких умовах запровадження системи логістичного управління набуває стратегічного значення.

Логістичне управління розглядається як інтегрована система планування, організації та контролю матеріальних, інформаційних і фінансових потоків з метою мінімізації сукупних витрат і забезпечення безперервності виробничо-будівельного процесу [1]. Для будівельного підприємства об’єктами логістичного управління є постачання будівельних матеріалів, складське господарство, внутрішньооб’єктне переміщення ресурсів, управління запасами та координація із субпідрядниками.